

پاتولوژی جغرافیایی عراق

علی مهربانی توانا Ph.D.، مهدی خوبدل M.Sc.، رضا میرنژاد M.Sc.، علی اکبر کریمی زارچی Ph.D. و مهدی مهربانی توانا B.Sc.

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی - تهران - ایران

خلاصه

عراق یکی از کشورهای مهم و استراتژیک در منطقه خاورمیانه است که جمعیت آن بالغ بر ۲۳ میلیون نفر می‌باشد. با توجه به مرز مشترک طولانی بین ایران و این کشور و نیز تردد گسترده افراد، ضرورت شناخت جغرافیای پاتولوژیک آن سرزمین نقش به‌سزایی در حفظ سلامت و پیشگیری از ابتلاء به بیماری‌های عفونی دارد. مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی است که به جمع‌آوری اطلاعات موجود در زمینه بیماری‌های عفونی و شاخص‌های بهداشتی درمانی کشور عراق پرداخته است. در این بررسی برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز از منابع متعدد شامل: کتب، مجلات و سایت‌های مختلف اینترنت به‌ویژه سایت‌های WHO، PubMed، Rose-net و CDC استفاده گردید.

براساس نتایج حاصل از این مطالعه بیماری‌های مختلفی از قبیل: مالاریا، لیشمانیوز، سل، ویا، سرخک، دیفتی، حبسه، سیاه‌سرفه و هیپاتیت E در کشور عراق شیوع بیشتری دارد و سالانه شاهد گزارش موارد متعددی از اپیدمی (Outbreak) و شیوع گاه و بیگاه بیماری‌های مذکور در این کشور هستیم. لازم به ذکر است که جنگ‌های متعدد سال‌های گذشته، وضعیت بهداشتی مردم این کشور را بیش از پیش آشفته نموده است، به طوری که حتی گزارش دهی وضعیت بهداشتی درمانی عراق نیز همانند سایر امور این کشور دچار اختلال گشته است. این وضعیت زندگی مردم به‌ویژه اوضاع بهداشتی درمانی آن را تحت تأثیر قرار داده است. به‌علاوه مردم عراق در مقایسه با سایر کشورهای منطقه از وضعیت بهداشتی و معیشتی بسیار نامطلوبی برخوردار هستند. این شرایط به‌طور جدی سلامت مردم عراق و افرادی که به این کشور سفر می‌کنند و نیز ساکنین شهرهای مرزی همسایه این کشور را به خطر انداخته است. لذا، شناخت بیماری‌های شایع در این کشور می‌تواند دست‌اندرکاران امور بهداشت و درمان شهرهای مرزی و نیز نیروهای نظامی مستقر در آن مناطق را نسبت به انجام اقدامات پیشگیرانه تجهیز نموده و از خسارات ناشی از ورود این بیماری‌ها به‌داخل کشور پیشگیری نماید.

واژه‌های کلیدی: عراق، بیماری‌های عفونی، پاتولوژی جغرافیایی

مقدمه

جمعیت آن ۲۲/۹۹۰/۵۷۰ نفر گزارش شده است که ۹۵٪ از آن را

مسلمانان تشکیل می‌دهند [۱]. از نظر آب و هوایی عراق دارای آب و هوای خشک در مناطق جنوب و معتدل در شمال

کشور عراق با وسعت ۷۳۸/۴۴۶ کیلومتر مربع یکی از همسایگان غربی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد که تا پایان سال ۲۰۰۲